

Fütürizm Işığında Baskiresim: Grosvenor Modern Sanat Okulu Örneği

Printmaking in the Light of Futurism: The Case of the Grosvenor School of Modern Art

Öğr. Gör. Dr. Gökçe Aysun KILIÇ

ORCID: 0000-0003-2078-6621 ◆ Balıkesir Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Baskı Sanatları

Bölümü ◆ gokcekilic@balikesir.edu.tr

Özet

20. yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmeler toplumların sosyal ve ekonomik yaşam biçimlerinde hızlı değişim ve dönüşümlerinde beraberinde getirmiştir. Bu gelişmeler insanların beğeni, istek ve arzularını da değiştirip dönüştürmüştür. Sanat alanında da yaşanan değişim ve dönüşümler çeşitli sanat akımlarını ortaya çıkarmış ve bu akımlar başka akımların da ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Birbirinden etkilenecek ortaya çıkan akımların içinde birbirine karşıt görüşlerin de oluşması kaçınılmaz hale gelmiştir. Geleneği ve geçmişi şiddetle reddederek kökten değişimi savunan bir akım olarak ortaya çıkan ve döneminin oldukça ses getiren hareketlerinden birisi olan Fütürizm, sosyal boyutun yanı sıra sanatsal oluşumlarında biçimlenmesinde büyük bir öneme sahip olmuştur. "Fütürizm Işığında Baskiresim: Grosvenor Modern Sanat Okulu Örneği" adlı çalışmada Fütürizm'in yanı sıra modernist bir akım olan Vortisizm'den etkilenen Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçılarından Claude Flight, Iain Macnab, Cyril Power ve Sybil Andrews'in baskiresim çalışmalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda yer alan öğretmenler ve öğrencilerinin baskiresim yapıtları üzerinden baskiresim sanatının yeri ve önemi vurgulanmak istenmiştir. Dolayısıyla çalışmanın ilk başlığında Fütürizm akımı genel çerçevede anlatılmaya çalışılmıştır. Öte taraftan Grosvenor Modern Sanat Okulu Ve Baskiresim Çalışmaları adlı başlıkta ise okulun baskiresim sanatına bakışının yanı sıra okul kurucusu Iain Macnab, okul öğretmenlerinden olan Claude Flight, Cyril Power ve Sybil Andrews'in baskiresimlerine yer verilerek araştırma alt başlıklar halinde yapılandırılmıştır. Araştırmanın sonucunda yaşadıkları yüzyıla tanıklık eden Grosvenor Modern Sanat Okulu'nun öncü isimlerinin baskiresim sanatının tanınmasında ve gelişmesinde önemli katkılarda buldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Baskiresim, Fütürizm, Grosvenor Modern Sanat Okulu, Vortisizm

Abstract

Technological developments in the 20th century have brought along rapid changes and transformations in the social and economic life styles of societies. These developments have also changed and transformed people's tastes, wishes and desires. Changes and transformations experienced in the field of art have revealed various art movements and these movements have been effective in the emergence of other movements. It has become inevitable to form opposing views within the movements that emerged by being influenced by each other. Futurism, which emerged as a movement that strongly rejected the tradition and the past and advocated radical change and was one of the most prominent movements of its period, had a great importance in shaping its artistic formations as well as its social dimension. Printmaking in the Light of Futurism: The Example of Grosvenor Modern Art School is aimed to examine the printmaking works of Claude Flight, Iain Macnab, Cyril Power and Sybil Andrews, who were influenced by Futurism as well as a modernist movement, Vorticism. For this purpose, it is aimed to emphasize the place and importance of the art of printmaking through the printmaking works of the instructors and students at Grosvenor Modern Art School. Therefore, in the first title of the study, the Futurism movement was tried to be explained in a general framework. On the other hand, in the title Grosvenor School of Modern Art and Printmaking Studies, the research is structured under sub-titles by including the school's view on printmaking, as well as the printmakings of school founder Iain Macnab, school instructors Claude Flight, Cyril Power and Sybil Andrews. As a result of the research, it was seen that the leading names of Grosvenor Modern Art School, who witnessed the century they lived in, made important contributions to the recognition and development of the art of printmaking.

Keywords: Printmaking, Futurism, Grosvenor School of Modern Art, Vorticism.

Giriş

İnsanlık tarihinde yaşanan gelişmeler her zaman bir sonraki dönemin şekillenmesinde belirleyici bir role sahip olmuştur. Özellikle 19. yüzyılın sonlarına doğru sanayi, bilimsel ve teknolojik gelişmeler gelecek yüzyılın şekillenmesinde önemli oranda katkılar sağlamış 20. yüzyılda ise sosyal ve ekonomik anlamda gelişim ve dönüşümlerin olduğu, toplumsal yaşam biçimlerinde değişimlerin yanı sıra teknolojik gelişmelerin de yaşandığı bir dönemi de ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda toplumların kültürel değerleri, sosyal ve ekonomik yapıları üzerinde yaşanan bu yenilikler beraberinde sanat anlayışında da yeni oluşumlara neden olmuştur.

20. yüzyılda İtalya, Avrupa ülkelerinde yaşanan değişim ve dönüşümler karşısında kendi bünyesinde gelişmeye ve dönüşmeye yönelik birçok atılımda bulunmuştur. Geçmişte sanat ve kültür alanında örnek bir ülke iken sonraları bu durum değişmiştir. Eski canlılığına geri dönme, sanatsal, kültürel, siyasal ve ekonomik anlamda gelişmeler yaşanmasını amaçlayan Filippo Tommaso Marinetti, Fütürizm sanat akımı manifestosunu yazarak bu arzusunu gerçekleştirmek için hareket geçmiştir. Yenilikçi bir akım olarak ortaya çıkan Fütürizm, şiddet ve yıkıcılığı savunmuş bu ilke ile şekillenen yapısıyla diğer sanat akımlarından ayrılmıştır. Akım sanatçıları da eserlerini oluştururken güç, dinamizm ve enerjiyi temel etken olarak ele almış ve kendilerinden önceki sanat akımlarını yok saymış bu eksende de yapıtlarını oluşturmuşlardır. Modernist bir sanat hareketi olan Vortisizm ise 1914 yılında İngiliz yazar, ressam Wyndham Lewis tarafından kurulmuş, Fütürizm ve Kübizm'den etkilenerek oluşmuştur. İngiltere'nin ilk radikal avangard grubu olan Vortisizm'in kısa bir dönem sürmüş olmasına rağmen Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçılarının baskiresimlerinde de etkisini göstermiştir.

Sanat tarihi boyunca da akımlardan etkilenerek bir araya gelen sanatçılar yeni sanat fikirleri ortaya atmış çeşitli oluşumlarda yer almışlardır. Bu bağlamda İngiltere'de Grosvenor Modern Sanat Okulu'da yer alan sanatçılar; Ian Macnab, Claude Flight, Cyril Power ve Sybil Andrews Fütürizm akımının yanı sıra Vortisizm'in de etkisinde baskiresim çalışmaları yapmışlar, buldukları döneme damgalarını vurmuşlardır. Araştırma kapsamında, Fütürizm akımı genel olarak incelendikten sonra Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda yer alan sanatçılar ve baskiresim yapıtları incelenmiştir.

Yöntem

"Fütürizm Işığında Baskiresim: Grosvenor Modern Sanat Okulu Örneği" adlı çalışmada literatür taraması yapılmış, konuyla ilgili kitaplar, dergiler, makale ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Araştırma ile ilgili elde edilen veriler sonucunda Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda üretim yapan sanatçılar ve baskiresim yapıtları irdelenmiştir. Bu doğrultuda yapılacak araştırmalara alternatif bir bakış açısı sunmak amaçlanmıştır.

Bulgular

1925 yılında İngiltere'de Ian Macnab tarafından kurulan Grosvenor Modern Sanat Okulu eğitimcileri ve öğrencileri Fütürizm akımının yanı sıra Vortisizm etkisinde baskiresimler yapmışlardır. Özellikle gündelik hayatın sıradan sahneleri, modern kentlerdeki yaşam, hız ve makine ile ilgili ikonik görüntüler baskiresim yapıtlarının ana temasını oluşturmuştur. Bu anlamda Claude Flight, Ian Macnab, Cyril Power ve Sybil Andrews'in yaşadıkları modern çağı baskiresim çalışmaları aracılığıyla tarihi bir belge olarak yansıttıkları görülmüştür.

1. Fütürizm

Sanat dünyasının sınırları, kuralları ve tavrı belirlenmiş ilk sanat akımı olma özelliği taşıyan Fütürizm, Şair Filippo Tommaso Marinetti tarafından 1909 yılında Fransız gazetesinde yazdığı Le

Figaro'da yazdığı manifestoyla ortaya çıkmıştır. Bu anlamda akıma kendini yakın hisseden dönemin ressamı, şairleri ve heykeltıraşları da manifestonun oluşumunda büyük katkılarda bulunmuşlardır. Marinetti geçmişle olan bağları koparmış Sanayi Devrimi sonrası yaşanan tüm gelişmelerin radikal anlamda hayata geçirilmesini sağlamıştır. Öyle ki Marinetti, hız ve dinamizmin sembolü olan otomobilden çıkan ses ile adeta makineli bir tüfeğin ateşlenme anında çıkardığı sesle ilintilendirmiş bu mekanik yapının sanat eseri özelliği taşıyan bir yapıttan daha da güzel olacağını belirtmiştir. Savaşı, vatanseverliği, saldırganlığı, yurtseverliği ve militarizmi yüceltmiş öte yandan akademiye, müze ve kütüphaneleri yıkacağını belirtmiştir. Fütüristler Marinetti ile birlikte, yeni olan ne varsa gelecekte var olduğunu ve geçmişin kültür ve sanatını reddederek bütün birikimleri yok sayarak bunların tamamen ortadan kaldırılması ve yok olmasını, bunun gerçekleşmesini şiddetle savunmuşlardır. Sanat dünyasının gelenekçi ısrarından ve kendi buldukları İtalyan bağlamı içerisinde Rönesans'ın ezici ağırlığından kurtulmaya çalışmışlardır. Otomobil, tren ve diğer makinelerin resimlerinde temsil edilen modern hayata yeni girmiş hızın odak noktasında yer aldığı bu akım, büyük ölçüde Kübizm' in parçalı formlarından esinlenmekle birlikte Fransız ressamlarının dengeli, sessiz tuvallerine hareket ve titreşim duygusunun peşine düşmüşlerdir (Haydaroğlu, 2015: 168). Hatta Eden (2016: 191)'e göre Fütüristler'in gelenekten, geçmişten kopma isteği hiçbir modern sanat akımında olmadığı kadar yoğun olmuştur. Akalın ise (2019: 582), o döneme kadar süregelen hemen her akımı inkâr eden, reddeden ve bu noktada faşist olarak nitelendirilen gelecekçiliğin; makine ve teknolojinin, insanlığın tüm yaşantısına yayılmasından ilhamını aldığını ve Fütüristlerin, sanatı toplumdan bağımsız düşünemedikleri gibi toplumda yaşanan değişimleri ve gelişmeleri de eserlerine yansıtmış olduklarını belirtir.

Fütüristler soyut makine imgeleri yaratmışlar ve hareketi vurgulamışlardır. Giacomo Balla'nın "Tasmalı Köpeğin Dinamizmi" (Resim 1) resmi kesik kesik tekrarlayan fırça darbeleriyle yapılmış bulanık bacaklı ve kuyruklu küçük bir köpeği gösterir. Umberto Boccioni "Mekandaki Sürekliliğin Benzersiz Biçimleri" (Resim 2) gibi heykelleri fütürist repertuara kattı. Sonradan bronz dökülen bu soyut heykel, uzun bacaklarıyla yatay düzlemde ileriye doğru adım atmış (kolsuz) heybetli bir figür olarak üç boyutlu mekânla iki boyutlu mekân arasında bir etkileşim yaratmıştır (Dickerson, 2021: 260).

Resim 1 Giacomo Balla, *Tasmalı Köpeğin Dinamizmi*, 1912, (URL 1)

Resim 2 Umberto Boccioni, *Mekandaki Sürekliliğin Benzersiz Biçimleri* 1913, (URL 2)

Balla ve Boccioni'nin yapıtlarında görüldüğü gibi dinamizmin abartılı yaklaşımları makineleşmeyi işaret ederken, teknoloji ve makine çağı olarak adlandırılan bu süreç sanatı farklı boyuta taşımıştır. Özellikle 20. yüzyıla damgasını vuran Fütürizm birçok sanatçıyı etkilemiş ve değişik arayışlara

yönlendirmiştir. Fütüristlerin hız ve hareket kavramıyla birlikte modern yaşama olan tutkulu bakış açıları dünyanın her yerinde oldukça ses getirmiştir. Bu bağlamda Fütüristlerin çağın ötesinde olan görüş ve düşünce yapıları bir İngiliz sanat okulu olan Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçılarının baskiresimlerinde de oldukça derin etkiler yaratmıştır. Kendilerine özgü bir tarz ve üsluplarını oluşturan Claude Flight, Ian Macnab, Cyril Power ve Sybil Andrews Fütürizm'in yanı sıra kısa bir dönem süren İngiliz avangard resim hareketi olan Vortisizm'le de yakından ilgilenmişlerdir. Özellikle söz konusu sanatçıların yaşadıkları modern çağın enerjisini Fütürizm ve Vortisizm'in etkisinde cesur renk kullanımıyla oluşturdukları baskiresimleri aracılığıyla yansıttıkları görülmüştür.

2. Grosvenor Modern Sanat Okulu ve Baskiresim Sanatçıları

Grosvenor Modern Sanat Okulu, 1925 yılında Londra Pimlico 33 Warwick Place'de Ian Macnab tarafından kurulmuştur. Londra Heatherley Güzel Sanatlar Okulu'nunda eski müdürü olan Macnab, 1845'te açılan ve portre ve yaşam çalışmalarını teşvik eden "Heatherley" in aksine, Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda "öğrencileri akademinin katı teorilerini kabul etmeye zorlanmaktansa kendi bireysel fikirlerini ifade etmeye teşvik edecek bir eğitim fırsatını sunmuştur (Farrell, 2021: 40-41). Bu anlamda okul liberal bir eğitim politikası benimsemiş ve öğrencileri istedikleri zaman katılmaya davet etmiştir. Ayrıca okulun belli bir müfredatı olmadığından dolayı öğrenciler istedikleri derslere kayıt yaptırma fırsatı bulmuşlardır. Geleneksel olarak yaşam bilgisi dersleri modern sanat tarihi dersleri ve hatta dans dersiyile de desteklenmiştir (O'Mahony, 2012: 31). Okulun kurulmasında dönemin baskiresim sanatçılarından Claude Flight, Cyril Power ve Sybil Andrews büyük katkılar sağlamışlardır. İsviçreli sanatçı Lill Tschudi de dâhil olmak üzere dünyanın dört bir yanından gelen çok sayıda öğrenciye baskiresim derslerini vermişlerdir. Claude Flight linol baskı ve Cyril Power ise mimari üzerine dersler vermiştir. Bu sanatçılar arasında en genç olanı Sybil Andrews ise okulun sekreterliğini yapmıştır (URL 3). Modernist öncü Claude Flight, sıradan bir konudan alışılmadık deneyimler çıkarmanın en temel görevleri olduğunu ifade etmiş, özellikle Fütürizm sanat akımının etkisiyle modern yaşamı, kent yaşamının hareketliliğini, hız ve dinamizmi kavramını aktardıkları baskiresim çalışmaları yapmışlardır.

Resim 3 Grosvenor Modern Sanat Okulu, Londra, (URL 3)

Grosvenor Modern Sanat Okulu, sanat tarihinde sağlam bir temel öğretirken, her sanatçının uzmanlık alanı üzerine ders vermesi modern baskı resim eserlerinin üretilmesi ve tanıtılmasında öncü bir güç haline gelmiştir. İki dünya savaşı arasında kurulan okulda baskiresim tekniklerinden olan linol baskıyı canlandırmak için de önemli çalışmalar yapılmıştır. Bu anlamda okulun önde gelen

kurucularından İngiliz sanatçı Claude Flight 1926-30 yılları arasında baskiresmin gelişiminde ve tanınmasında önemli katkılarda bulunmuştur. Fütüristlerden ilham alan Flight'ın öncülüğünde baskiresimler popüler hale gelmiş, Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçıları uygun fiyatlara birçok eser üretmişlerdir. Özellikle de sanat eserlerinin halka açık olması gerektiğini savunan sanatçılar bu bakış açısıyla baskiresmin tanınmasına sosyal bir boyut kazandırmışlardır. Ayrıca kendilerini, stilize edilmiş çizgi ve biçim abartılarıyla aktardıkları modern yaşamın dinamizmiyle ortak bir angajman paylaşan öncüler olarak gören (URL 3) Flight, Power ve Andrews'ın baskiresimlerinin ana teması ise çeşitli spor etkinlikleri ve hareket dolu modern hayatın koşuşturmacalar dolu sahneleri olmuştur (Hess, 2013: 3). Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçıları savaş sonrası yıllardan 1970'lerin ortalarına kadar üslup olarak ayrılmış fakat Londra'da sanat dünyasının önemli galerileri sahiplerinden biri olan Michael Parkin açmış olduğu sergiler aracılığıyla baskiresimlere olan ilgi yeniden başlamıştır. Kübizm, Fütürizm ve Konstrüktivizm gibi diğer hareketlerle baskiresim yapıtları ile ilişkilerini ortaya koyan Macnab, Flight, Power ve Andrews yaşadıkları dinamik çağı konu, biçim, malzeme ve teknik alt yapılarıyla günümüze kadar yansıtmışlardır. 2008 yılında Boston Güzel Sanatlar Müzesi, Metropolitan Sanat Müzesi, 2019 yılında Gordon Samuel of Osborne Samuel Galerisi, 2022 yılında ise Ontario Sanat Galerisi Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçılarının baskiresim yapıtlarını sergilemede ev sahipliği yapmıştır. İngiltere'de iki savaş arası dönemde (1925-1940) varlığını sürdürebilen Grosvenor Modern Sanat Okulu sanatçılarının baskiresimleri New York Modern Sanat Müzesi, Ulusal Sanat Galerisi de dâhil olmak üzere büyük kamu müzelerinde yer almaktadır.

2.1. Iain Macnab (1890-1967)

İskoçyalı sanatçı Iain Macnab, ilk olarak Glasgow Sanat Okulu'nda, 1918 yılında ise Londra Heatherley Güzel Sanatlar Okulu'nda sanat eğitimini tamamlamıştır. Grosvenor Modern Sanat Okulu'nun kurucusu ve müdürü olan Macnab, ağaç gravür, linol baskı, litografi gibi baskiresim tekniklerinin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde büyük bir rol oynamıştır. 1938 yılında "Öğrencinin Ağaç Gravür Kitabı"nı yayınlayan Macnab, öğrencilerine istedikleri kadar derslere katılmalarına izin vermiş özellikle yurt dışından gelen ziyaretçilere kısa sürede de olsa baskiresim tekniklerini öğretmiştir. Sanatçı bu esnek ve yenilikçi yaklaşımı ile okulun ve baskiresim sanatının yurt dışında tanınırlığına katkılar sağlamıştır. Macnab'ın eserleri; Kraliyet Akademisi'nde, 1967 yılında başkanlığını yaptığı Kraliyet Yağlıboya Ressamları Enstitüsü'nde, Gravürcü ve Oymacı Ressamlar Kraliyet Topluluğu, Kraliyet Glasgow Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kelvingrove Müzesi, Glasgow, V&A Müzesi, Ashmolean Müzesi, Oxford, Fitzwilliam Müzesi, Cambridge ve British Müzesi'nde sergilenmektedir (URL 6). "Arka Bahçeler, Lizbon" (Resim 4) adlı baskiresminde ilk bakışta bir telaş havasını duyumsatan sanatçı, çizgisel ve lekesel bir kompozisyonla kent yaşamının günlük sıradan bir sahnesini betimlemiştir. Evlerin arka bahçesinden balkon ve pencereden sarkmış kadın figürlerin telaşlı bir şekilde çatıda yem yiyen güvercinleri ve onların etrafında dolaşan kedileri kovmaya çalıştıkları görülürken, hız ve dinamizm kavramını ise siyah beyaz renk kullanımıyla ifade etmeye çalışmıştır. Ayrıca iç içe geçmiş evlerden oluşan kent görüntüsünde göçün getirdiği sıkışmışlık hissini Vortisist tarzda biçim ve kompozisyonun netliği ile yansıtmıştır (URL 4).

Resim 4 Iain Macnab, "Arka Bahçeler, Lizbon" Ağaç Gravür, 15.5x21.9 cm, 1959, (URL 5)

2.2. Claude Flight (1881-1955)

İngiltere'deki iki savaş arası döneme tanıklık eden Claude Flight, mühendislik, kütüphanecilik, arıcılık ve çiftçilik yapmış, 1912 yılında Heatherley Güzel Sanatlar Okulu'nda çalışmaya başlamıştır. Flight sanat dünyasına geç girmiş, fakat çağdaşlarının üzerinde uzun süreli ve önemli bir etkisi olmuştur. Sanatçı, linol baskı tekniğinde uzmanlaşmış aynı zamanda resim, illüstrasyon ve ağaçbaskılar yapmıştır. Flight, Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda verdiği linol baskı dersleri ile birçok başarılı öğrenci yetiştirmiş ve bu tekniğin yeniden canlanmasını sağlamıştır. Flight, Heatherley'de okurken Fütürizm'in sözlü destekçisi olan C.R.W. Nevinson ile tanışmış, Vortisizm ve Kübizmin yanı sıra Fütürizm akımı sanatçının çalışmaları üzerinde güçlü bir etkiye sahip olmuştur. Flight, Kraliyet Ordusu Hizmet Birlikleri'ne katılmış ve savaş nedeniyle çalışmaları kesintiye uğramıştır. Fransa'ya yaptığı hizmetlerden dolayı Mérit Agricole ile ödüllendirilmiştir. 1921 yılında Paris konulu ilk baskiresimlerini Kraliyet Akademisinde sergilemiştir. Flight, 1926'dan 1927 yılına kadar "The Arts and Crafts Quarterly" dergisinin editörlüğünü yapmış ve 1928 yılında Grubb Group'un kurucu üyelerinden biri olarak gruba katılmıştır (URL 7). Flight, İtalyan Fütürizmi'nin yeni makine çağının hızı ve dinamizminden hareketle bu akımı içtenlikle benimsemiş ve 1914 ile 1917 yılları arasında gelişen kısa ömürlü bir İngiliz hareketi olan Vortisizm'in soyut görsel tarzından da etkilenmiştir (Wye, 2004: 74). İngiliz baskiresminin öncülerinden biri olan Flight, baskı makinesi olmadan ucuz ve kolayca elde edilebilen gerekli malzemelerle baskiresmin gerçekten erişilebilir bir sanat formu olma potansiyeline sahip olduğuna inanmıştır (Suzuki, 2011: 27). Özellikle baskiresimlerinde cesur, oldukça geniş çizgiler parlak ve üst üste binen renkler ile karakterize olmuş, konularını; ulaşım, spor ve savaşlar arasındaki kentsel yaşamın baş döndürücü hızının tasvirleri oluşturmuştur. Flight, ritmik çizgiler ve geometrik formlarla oluşturduğu yapıtlarında yüksek ve modern binalar, hızla hareket eden otobüsler ile kent yaşamının getirdiği kargaşa anını tarihi bir belge olarak aktarmaya çalışmıştır. "Günümüzün ilginç ve psikolojik açıdan en önemli özelliklerinden biri hayatın her alanda hızlanmış olması. Herkes trafik, ulaşım sorunları, iş ya da eğlence telaşında... (Hess, 2013: 11) sözleriyle yaşadığı çağı özetleyen Flight tüm bu gerçekliği "Hız" adlı linol baskı çalışmasında arka arkaya hızla giden otobüsler ve onların arasında koşuşturan insan figürleri güçlü bir biçimde yansıtmıştır (Resim 5).

Resim 5 Claude Flight, "Hız", Linol Baskı, 22.6x28.8 cm, 1922, (URL 7)

2.3. Cyril Power (1872-1951)

Cyril Power, Grosvenor Modern Sanat Okulu ile olan ilişkisi ve linol baskıdaki ustalığıyla tanınan önemli isimlerden biridir Claude Flight. Mimar olarak eğitim gören Power, 1900 yılında yedek üye seçildiği Kraliyet İngiliz Mimarlar Enstitüsü tarafından Sloane Madalyonu ile ödüllendirilmiş 1920'lerin başına kadar mimarlık alanında kariyer yapmıştır. Bu döneme kadar, ağırlıklı olarak manzara ve kentsel sahneler olmak üzere suluboya ve gravürler üretmeye başlamıştır. Power, 1921 yılında memleketi Bury St. Edmunds'ta Sybil Andrews ile birlikte ortak bir sergi açmıştır. 1922 yılında Power ve Andrews, Londra'ya taşınmış ve Power Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda mimarlık okutmanı olarak çalışmaya başlamadan önce ilk olarak Heatherley Güzel Sanatlar Okulu'nda çalışmıştır. Claude Flight tarafından burada eğitim almış ve renkli linol baskılar yapmaya başlamıştır. Bu baskı yöntemiyle diğer modern konuların yanı sıra Londra yeraltı ve spor etkinliklerinin dinamik, fütüristik baskiresimleri yapmıştır. Power ve Andrews, 1938 yılında ortak stüdyolarından vazgeçip kendi yollarına gidene kadar Londra'da yaşamış ve işbirliği yapmışlardır (URL 8). Power, 1930 yılında Royal Society of British Artists'e üye seçilmiş ve 1938'de savaşın başlamasının ardından Wandsworth Belediye Binası'ndaki Ağır Kurtarma Ekibi için bilirkişi olarak görev yapmıştır. Power'ın çalışmaları, British Müzesi, Avustralya Ulusal Galerisi, Modern Sanat Müzesi ve New York dâhil olmak üzere dünya çapındaki koleksiyonlarda yer almaktadır (URL 8). Power, Fütürizm sanat akımının etkilerinin görüldüğü "Sekiz" adlı linol baskı çalışmasında sporcu erkek figürleri ve küreklerin ritmik bir şekilde dizilişi ile hız ve dinamizmi yansıtmaktadır. Osborne Samuel galerisinin sergi kataloğunda aktarıldığına göre; dönem sanatçılarının kullandığı renklerin dolaysızlığı ve dinamizmi uluslararası koleksiyonerler ve müzeler tarafından aranır hale gelmiş özellikle New York'taki Modern Sanat Müzesi Power'ın "Sekiz" (Resim 6) adlı baskiresim çalışmasını koleksiyonuna dâhil etmiştir. Ayrıca Power'ın baskiresim yapıtları Grosvenor Okulu'ndaki meslektaşlarıyla birlikte 2008 ve 2009 yılları arasında ABD turunda; Boston Güzel Sanatlar Müzesi, Metropolitan Müzesi, New York ve Miami'de Wolfsonian ve Florida'da sergilenmiştir.

Resim 6 Cyril Power, "Sekiz", Linol Baskı, 32.3x23.4 cm, 1930, (Osborne Samuel)

2.4. Sybil Andrews (1898-1992)

1898 yılında Bury St Edmunds'ta doğan sanatçı, doğduğu kasabayı sonraki yaşamında çalışmalarına sık sık konu olarak kullanmıştır. Birinci Dünya Savaşı sırasında bir uçak fabrikasında kaynakçı olarak çıraklık yapmıştır. Ancak çocukluğundan beri resim yapmakta olan Andrews, savaş sırasında boş zamanlarında John Hassall'ın Sanat Yazışmaları Kursu'nda çalışmıştır (URL 9). Savaşın sonu Portland House School' da resim öğretmeni olduğu ve doğduğu kasabaya geri dönen Andrews, Londra' ya birlikte taşındığı Cyril Power ile tanışmıştır. Andrews ve Power 1933 yılında aynı stüdyoyu paylaşmış uzun yıllar birlikte çalışmışlardır. Andrews, 1922 yılında Heatherley Güzel Sanatlar Okulu'na kayıt yapmış ve 1925 yılında mezun olmuştur. Sanatçı bu okuldan mezun olduktan sonra, Claude Flight'tan öğrendiği linol baskıları üretmeye başladığı Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda sekreter olarak çalışmıştır. Andrews, Grosvenor Modern Sanat Okulu'nda arkadaşları ve kendisi üzerinde güçlü bir etki yaratan Fütürizm sanat akımı ile tanışmış ve kent yaşamının hızını, dinamizmini yansıtan linol baskiresimler üretmiştir. Andrews, 1951 yılında Kanada Ressamlar Derneği'ne seçilmiş, 1985 yılında "Sanatçının Mutfağı" adlı kitabını yayınlamıştır (URL 9). Andrews baskiresim çalışmasında; geçmişi ve onunla birlikte Londra'nın popüler bir simgesi olan Queen's Hall'un (Resim 7) belirleyici iç mekânını ve binayı simgesel, anonim bir makine çağı tasarımı örneğine dönüştürmüştür. Sanatçı duygusal herhangi bir yaklaşımın olmadığı konser salonunda iç içe giren bir makine çarkının dişlerine benzeyen lobileri ve sıralı bir şekilde oturmuş insan figürleri ile Fütürizm'in modern yaşam, hareket, dinamizm kavramlarını yansıtmıştır.

Resim 7 Sybil Andrews, "Queen's Hall", Linol Baskı, 23.6x28 cm, 1929, (Hess, 2013)

Sonuç ve Tartışma

20. yüzyılda yaşanan gelişmeler her alanda olduğu gibi sanat ortamında da etkili olmuştur. Dolayısıyla her yönden yaşanan gelişmeler ve ilerlemeler, sanatçıları da farklı arayışlar içerisine itmiştir. İtalyan sanatçı Filippo Tommaso Marinetti, geçmişin kültür ve sanatını reddeden, geleneksel olan ne varsa ortadan kaldırılmasını yok sayılmasını gelecek ve modern hayatın önem kazandığı bir anlayışı savunması Fütürizm sanat akımını ortaya çıkarmıştır. Kübizm'in parçalı ve geometrik formlarından esinlenen Fütürizm sanat akımında konular teknoloji, otomobil, tren ve diğer makineler, hız ve dinamizm, modern hayatı yansıtan kent yaşamı olmuştur. Fütürizm akımından etkilenerek eserlerini üreten sanatçılar artık geleneksellikten ve akademik kurallardan uzaklaşmak kendi üsluplarını oluşturmak istemişlerdir. Bu durum, sanatçıların ve sanatın daha aktif olmasını, teknolojinin ve makineleşmenin getirdiği yenilikler sanat üzerinde etkili ve önemli bir rolü olmuştur. Birçok sanatçı, duygu ve düşüncelerini eserleri aracılığıyla daha rahat bir şekilde ortaya koymaya başlamıştır. Sanatın her alanında etkili olan Fütürizm sanat akımı, dönemin baskiresim sanatçıları ve sanatını da etkilemiştir.

Fütürizm sanat akımının yanı sıra Kübizm ve İngiliz hareketi olan Vortisizm'den etkilenerek baskiresimler üreten Grosvenor Modern Sanat Okulu, Iain Macnab tarafından kurulmuş, Claude Flight, Cyril Power, Sybil Andrews gibi döneminin önemli sanatçıları da okulun gelişiminde oldukça büyük katkılar sağlamışlardır. Okul, baskiresim tekniklerinden özellikle linol baskıyı canlandırmak için önemli çalışmalar yapmıştır. Iain Macnab baskiresimlerinde kent görüntülerini Vortisist tarzda, Claude Flight, Cyril Power ve Sybil Andrews ise spor etkinliklerinin yanı sıra kent yaşamını dinamizm yüklü renk ve biçim tercihleri ile Fütürist anlayışla betimledikleri tespit edilmiştir. Grosvenor Sanat Okulu'nun getirmiş olduğu esnek eğitim alt yapısı baskiresimin yaygınlık kazanmasına neden olmuştur. Özellikle okul sanatçıları linol baskı tekniği ile ürettikleri çalışmalarının da halka rahatlıkla ulaşmasını sağlayarak sosyal boyut kazandırmışlardır. Yirminci yüzyıl baskiresim sanatının tanınmasında ve gelişim sürecinde oldukça güçlü bir alt yapıya sahip olan Grosvenor Sanat Okulu sanatçıları baskiresimlerindeki modern yaklaşımları ile uluslararası birçok koleksiyoner çevresini harekete geçirmiştir. Bugün birçok uluslararası müzede baskiresimleri yer alan Iain Macnab, Claude Flight, Cyril Power, Sybil Andrews yaşadıkları dönemi adeta tarihi bir belge olarak yansıtmışlardır.

Kaynakça

- Akalın, T. (2019). Fütürizm Akımının Tarihsel Süreci Bağlamında Fotoğraf Sanatına Kısa Bir Bakış, IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, (Özel Sayı): 578-588.
- Batur, E. (2007). Modernizmin Serüveni, İstanbul: Alkim Yayınevi.
- Dickerson, M. (2021). A'dan Z'ye Sanat Tarihi (Tarih Öncesinden Post modern Zamanlara Görsel Sanatlar), (çev. Orhan Düz) Ankara: Say Yayınları.
- Eden, E. O. (2016). Modern Sanatın Kısa Tarihi, İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Farrell, J. (2021). Modern Times: British Prints, 1913–1939, New York: Metropolitan Museum of Art.
- Haydaroğlu, M. (Ed.) (2015). Tarih Boyunca Sanat / Dünya Sanat Tarihinde Üsluplar Ve Akımlar içinde (168-169). İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A. Ş.
- Hess, H. (2013). British Linocuts of the Grosvenor School, New York: Craig F. Starr Gallery.
- Lynton, N. (2004). Modern Sanatın Öyküsü, (çev. Cevat Çapan ve Sadi Öziş), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- O'Mahony, M. (2012). The Visual in Sport, London and New York: Routledge Taylor and Francis Group.
- Osborne, S. (2013). Modern And Contemporary Art, London: Osborne Samuel LTD.
- Suzuki, S. (2011). What is a Print, New York: Museum of Modern Art.
- Wye, D. (2004). Artists&Prints, New York: The Museum of Modern Art. Yapı Kredi Yayınları.

İnternet Kaynakları

- URL 1: <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/art/great-works/great-works-dynamism-of-a-dog-on-a-leash-1912-giacomo-balla-1781174.html/> (Erişim tarihi: 2.11.2021).
- URL 2: <https://laestirgaburlona.com/2016/05/04/umberto-boccioni/1-59/#main/> (Erişim tarihi: 25.10.2021).
- URL 3: <https://artrepublic.com/blogs/news/456-lino-cutting-and-the-grosvenor-school-of-modern-art-html> (Erişim tarihi: 01.10.2021).
- URL 4: <https://web.archive.org/web/20140222043004/http://collection.britishcouncil.org/collection/artist/5/18330/> (Erişim tarihi: 26.12.2021).
- URL 5: <https://artuk.org/discover/artworks/back-gardens-lisbon-garrett-20-233767/> (Erişim tarihi: 29.10.2021).
- URL 6: <https://www.britishmuseum.org/collection/term/BIOG36676> (Erişim tarihi: 15.10.2021).
- URL 7: <https://www.redfern-gallery.com/artists/94-claude-flight> (Erişim tarihi: 12.11.2021).
- URL 8: <https://www.redfern-gallery.com/artists/49-cyril-edward-power/> (Erişim tarihi: 01.12.2021).
- URL 9: <https://www.redfern-gallery.com/artists/27-sybil-andrews/> (Erişim tarihi: 10.01.2022).

Extended Abstract

Futurism, which is an artistic act born out of the excitements of modern life, has always stood out as a movement that advocates continuity, variability and mobility in art, which forms the basis of Futurism, which has opposed the traditional. Group members from various professions, led by the Italian artist Filippo Tomasso Marinetti, shaped the Futurism movement. They aimed to save the past from the traditionalist insistence of the art world, which despised the past, and the crushing weight of the Renaissance, the past of Italian art. In fact, the art of the Futurists was diverse and experimental. These artists did not have an agreed method to reflect their thoughts and excitement on their works (Lynton, 2004: 74). The foundations of futurism go back to the French Revolution of 1789 and the Industrial Revolution that would later occur in England. As a result of these two revolutions, the effects of these two revolutions were seen in many areas in the world. The developments in the fields of industrialization, science and technology that occurred after the industrial revolution are remarkable.

As a result of rapidly developing and advancing technology, discoveries and innovations have begun to emerge. The artists of the period thought that the automobile, train and other technological devices were the focal point of speed and dynamism for the expression of modern life represented in the paintings. The basic principle of futurism was to renew the human sensitivity under the influence of great scientific discoveries (Batur, 2007: 75). During the 20th century, various movements had many effects on each other in the formation of various styles and the development of artists. In this sense, Futurism, which is the representative of the speed and revolution that occurred simultaneously with Cubism, was also affected by this movement. Therefore, Cubism influenced Futurist artists and offered a way of expressing themselves and their artistic background. Depending on this process, Vorticism, a modernist art movement based in London, emerged under the influence of Cubism and Futurism.

With the outbreak of World War I, II. between the onset of World War II, modern artistic movements, especially Italian Futurism, had a huge impact on British printers. In particular, Futurists were fascinated by the speed of modern life, the dynamism of machines and the sheer enthusiasm of speed and movement, and reflected it in every phase of life. In particular, the Grosvenor School of Modern Art, founded by Iain Macnab in 1925, had a great influence on the works of Futurism as well as British Vorticism and Cubism, school artists Claude Flight, Iain Macnab, Cyril Power and Sybil Andrews. All these artists produced many printmaking works that embrace the speed of modern life, the industry, and depict the century they lived in. So much so that they used techniques of lithography, engraving, wood engraving, engraving and linocut, from geometric abstractions to strong impressions of the first fully mechanized warfare, from sporting events to Jazz Age images.

British artist Claude Flight, one of the leading founders of the Grosvenor School of Modern Art, encouraged his students to create a variety of colorful pattern fiction in simple forms that combined the Cubists' concept of flattened planes with the Futurists' concept of speed and dynamism. Among the artists working under the supervision of Flight, who believed that Flight was an ideal means of expression, especially colored linoleum printing, there were important names of the period such as Cyril Power and Sybil Andrews. Both artists explored the themes of speed, urbanism and the rhythm of the human figure in their works, while also questioning the hectic pace that defines modern daily life. In addition, these artists played a key role in transforming the advertising designs of subway stations and trains in their printmaking. Cyril Power studied architecture until World War I, then enrolled at the Grosvenor School of Modern Art, later becoming one of the school's leading instructors. Power has achieved a very rich surface with the use of color in printmaking, and has increased the sense of movement with repetitive shapes and forms. Sybil Andrews also used dynamic and geometric forms to reflect the power of speed and movement. In his prints, the geometric forms together with the fragmented abstractions strongly depicted the increasing speed of modern life and the accompanying sense of anonymity.

As a result, the basic lines of Grosvenor Modern Art School artists conveyed the kinetic energy of the machine age in their print paintings with enthusiasm and excitement. Printmaking works, in which school educators and students reflect the dynamism of modern life, sports activities, auto racing and urban transportation narratives with strong discourse, are still up-to-date and are located in many important museums and galleries.

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.